

PROLOGAS

Kol senutis traukinys ropštėsi šlaitu į svaiginančias aukštumas, Edmondas Kiršas stebeilijosi į priešais kyšančią rantytą viršukalnę. Tolumoje, statmename uolos paviršiuje, stovintis milžiniškas akmeninis vienuolynas iš pažiūros kaboją erdvėje, tarytum kažkas, pasitelkęs kerus, būtų prilipdęs jį prie vertikalaus skardžio.

Ši nepriklausanti nuo laiko šventovė Ispanijoje, Katalonijoje, jau daugiau nei keturis šimtmečius kentė negailestingą traukos jėgą ir nepaliaudama vykdė pradinę savo paskirtį — saugojo savo gyventojus nuo šiuolaikinio pasaulio.

Kaip ironiška, kad tiesą pirmieji sužinos vietiniai, tarė sau Kiršas spėliodamas, kaip jie reaguos. Istorinė patirtis liudijo, kad pavojingiausi esti Dievo tarnai... ypač kai grėsmė kyla jų dievybėms. O aš ketinu sviesti liepsnojančią ietį tiesiai į širšių lizdą.

Kai traukinys pasiekė kalno viršūnę, Kiršas pamatė vienišą figūrą, kuri jo lūkuriavo ant perono. Suvytęs, skeletą primenantis žmogus vilkėjo tradicinę purpurinę katalikų sutaną ir baltą albą, jo galvą dengė pijusė. Iš nuotraukų atpažinęs prakaulius senolio bruožus, Kiršas ūmai pajuto adrenalino antplūdį.

Valdespinas mane pasitinka asmeniškai.

Vyskupas Antonijus Valdespinas buvo didis Ispanijos veikėjas — ne tik patikimas karaliaus draugas bei patarėjas, bet ir vienas iš balsingiausių, įtakingiausių konservatyvių katalikų vertybių ir politinių tradicijų sergėtojų.

— Kiek suprantu, jūs — Edmondas Kiršas? — melodingu tonu pasiteiravo vyskupas, kai svečias išlipo iš vagono.

— Kaltas, — nusišypsojęs Kiršas atkišo delną ir paspaudė kaulėtą jo ranką. — Vyskupe Valdespinai, ačiū, kad suorganizavote šitą susitikimą.

— Aš esu dėkingas, kad jo *paprašėte*, — vyskupo balsas skambėjo netikėtai tvirtai — aiškiai ir skvarbiai it varpo žvangesys. — Mus retai kada konsultuoja mokslo žmonės, ir ypač tokie garsūs kaip jūs. Prašom eiti čia.

Valdespinui vedant Kiršą skersai peroną, sutanos audinį ėmė plaikstyti šaltas kalnų vėjas.

— Turiu pripažinti, — pasakė vyskupas, — kad atrodote kitaip, nei įsivaizdavau. Laukiau įprasto mokslininko, bet jūs gan... — jis su nežymia panieka nužvelgė elegantišką svečio „Kiton K50“ kostiumą ir „Barker“ stručio odos batus. — Jei neklystu, tinkamas žodis būtų „stileiviškas“?

Kiršas mandagiai šyptelėjo. Žodis „stileiviškas“ iš mados išėjo prieš dešimtmečius.

— Perskaičiau jūsų kvalifikacijos aprašą, — tęsė Valdespinas, — bet vis vien nesusigaudau, kuo konkrečiai užsiimate.

— Aš gilinuosi į žaidimų teoriją ir kompiuterinį modeliavimą.

— O, vaikams kuriate kompiuterinius žaidimus?

Edmondas Kiršas nujautė, jog vyskupas tik dedasi nieko nesuvokiąs, nes stengiasi apsimesti senamadišku keistuoliu. Tiksliau, žinojo, kad Valdespinas šiurpinamai gerai išmano technologijas ir nuolat kitus įspėja apie jų keliamus pavojus.

— Ne, sere, žaidimų teorija iš tiesų yra mokslo sritis, matematinių modelių tyrimais pagrindžianti ateities prognozes.

— Ak, taip. Regis, skaičiau, kaip prieš keletą metų numatėte Europos monetarinę krizę. Nors niekas jūsų nesiklausė, visus išgelbėjote sukūręs kompiuterio programą, kuri Europos Sąjungai vėl įkvėpė gyvybę. Kaip ten skamba žymioji jūsų frazė? „Esu trisdešimt trejų metų, tokio pat amžiaus kaip Kristus, kai *Jis* prisikėlė iš mirusiųjų.“

Kiršas susigūžė.

— Palyginimas nevykęs, jūsų malonybe. Aš buvau jaunas.

— Jaunas? — sukikeno vyskupas. — Kiek jums dabar... gal keturiasdešimt?

— Ką tik sukako.

Stipriems vėjo gūsiams tebekedenant dvasininko apdarą, senis nusišypsojo.

— Hmm, žemę turėjo paveldėti nuolankieji, bet ji atiteko į techniką linkusiems jaunuoliams, kurie spokso į vaizdo ekranus, užuot žvelgę į savo sielą. Jei atvirai, niekada nesitikėjau, kad rasiu priežastį matytis su jų galva. Žinote, jus vadina *pranašu*.

— Šiuo atveju, jūsų malonybe, pasirodžiau nekaip, — atsakė Kiršas. — Tuomet kai klausiau, ar galiu akis į akį pašnekėti su jumis ir jūsų kolegomis, apskaičiavau turįs vos dvidešimties procentų tikimybę, jog mano prašymą išpildysite.

— Kaip sakiau kolegoms, pamaldiesiems visada į naudą pasiklausyti netikinčiųjų. Tik nelabojo balsas skatina mus labiau vertinti dieviškąjį, — senolis šyptelėjo. — Juokauju, be abejo. Nepykite dėl mano senstelėjusio humoro jausmo. Manieji filtrai kartais streikuoja.

Sulig tuo žodžiu vyskupas pamojo pirmyn.

— Kiti jau laukia jūsų. Eikšenkite.

Kiršas įsmeigė akis į jų kelionės tikslą — gigantišką pilką akmeninę citadelę, stūksančią uolos pakraštyje, kur atsivėrė vaizdas į tūkstančių pėdų prarają ir miškingas prieškalnes, nudrikusias lyg sodriaspalviai gobelenai. Aukštis gąsdino, todėl Kiršas nusigręžė nuo bedugnės ir pajudėjo įkandin vyskupo nelygiu taku, mąstydamas apie būsimą susitikimą.

Jis prašė audiencijos pas tris garsius religinius lyderius, neseniai pasibaigusios konferencijos dalyvius.

Pasaulio religijų parlamentas.

Nuo 1893 metų šimtai dvasinių vadovų, atstovaujančių veik trims dešimtims religijų, kas kelerius metus rinkdavosi vis kitoje vietovėje ir savaitę išitraukdavo į skirtingų konfesijų dialogą. Iš viso pasaulio suvažiuodavo gausybė įtakingų krikščionių kunigų, žydų rabinų, musulmonų mulų drauge su induistų pudžariais, induistų bhikhais, džainistais, sikhais ir kitais.

Parlamento nariai skelbėsi siekiantys „plėtoti harmoniją tarp pasaulio religijų, tiltais sujungti dvasiškumo įvairovę, pagerbti tikėjimų sankirtas“.

Tikslas kilnus, pamanė Kiršas, nors buvo tikras, kad jie nieko nepasieks — bandymai senovinių pasakų, legendų ir mitų kratinyje ieškoti atsitiktinių analogijų tolygūs beprasmiškoms pastangoms.

Sekdamas vyskupą, Kiršas įsispigino į šlaitą, ir jam į galvą šovė sardoniška mintis. *Možė kopė į viršukalnę priimti Dievo žodžio... o aš lipau į kalną dėl visiškai priešingų motyvų.*

Kiršas save įtikinėjo, kad užsirabždinti į kalno viršų jį skatino moraliniai įsipareigojimai, bet kartu puikiai suprato, jog dabartinė viešnagė neatšiejama nuo tam tikros puikybės — jis nekantravo pasimėgauti, kai atsisės priešais dvasininkus ir išpranašaus neišvengiamą jų baigtį.

Jūsiškiam tiesos apibrėžimui lemta pasikeisti.

— Aš susipažinau su jūsų gyvenimo aprašymu, — atsisukęs staiga pasakė Valdespinas. — Jūs mokėtės Harvardo universitete, teisingai?

— Taip, ten baigiau bakalaurą.

— Aišku. Neseniai skaičiau, kad pirmąsyk per visą Harvardo istoriją naują studentiją sudaro daugiau ateistų ir agnostikų nei kokių nors religijų šalininkų. Statistika iškalbinga, pone Kiršai.

Ką aš galiu pasakyti, panoro atkirsti jis, mūsų studentai darosi protingesni.

Čaižant vis stipresniems vėjo šuorams, abu prisiartinio prie senovinio akmeninio statinio. Kitapus centrinių durų tvyrojo prieblanda, ore dvelkė

stiprus rusenančių smilkalų kvapas. Vyras vinguriavo tamsių koridorių labirintu, ir Kiršas juto, kad jo akims sunkiai sekasi įprasti prie blausaus apšvietimo. Galų gale jiedu pasiekė keistas žemas medines duris. Vyskupas pasibeldė, palenkė galvą ir įėjo, gestu ragindamas svečių sekti iš paskos.

Kiršas neryžtingai žengė per slenkstį.

Jis atsidūrė erdvioje stačiakampėje patalpoje aukštomis sienomis, kurias rėmė į odą įrišti seni tomiai. Iš daugybės lentynų tarsi šonkauliai kyšojo papildomos knygų spintos, atskirtos ketaus radiatoriais, o nuo pastarųjų sklido žvangčiojimai ir šnypštimas, todėl kambarys šiurpokai priminė gyvą būtybę. Kiršas pakėlė akis į antrą aukštą supantį balkoną su puošniais turėklais ir susigaudė, kur esąs.

Žymioji Montserato vienuolyno biblioteka, mintyse tarė. Keista, kad jam apskritai leido įeiti į šią vietą. Anot gaudų, čionykšėje šventovėje buvo saugomi unikalūs reti tekstai, bet jais naudotis galėjo tik ant kalno įsikūrę vienuoliai, atsiriboję nuo visuomenės ir savo gyvenimą paskyrę Dievui.

— Jūs prašėte, kad būtume diskretiški, — prabilo vyskupas. — Nuošalesnio kampo nerastume. Retam kuriam iš svetimų žmonių teko jame lankytis.

— Jaučiuosi neapsakomai pagerbtas. Dėkui.

Valdespinas nusivedė svečių prie didžiulio medinio stalo, už kurio sėdėjo du senyvi vyrai. Kairysis atrodė iškaršęs, jo akys buvo nuilsusios, žila barzda pasišiaušusi. Senis dėvėjo suglamžytą juodą švarką ir baltus marškinius, viršugalvį slėpė po fedora.

— Tai rabinas Jehuda Kiovešas, — tarė vyskupas, — iškilus žydų filosofas, daug rašęs apie kabalos kosmologiją.

Kiršas ištiesė ranką į kitą stalo pusę ir mandagiai paspaudė rabinui Kiovešui delną.

— Malonu susipažinti su jumis, sere, — tarė. — Aš skaičiau jūsų knygas apie kabalą. Nedrįstu tvirtinti, kad jas supratau, bet skaičiau.

Rabinas draugiškai sulinksėjo galva ir nosinaite pasišluostė ašarojančias akis.

— Čia mūsų gerbiamasis alama Saidas al Fadlas, — vyskupas mostu parodė į kitą žmogų.

Garbiajam islamo žinovui pakylant nuo kėdės, jo veide nušvito plati šypsena. Žemaūgis drūtas vyras buvo geraširdiškų bruožų, nederančių su tamsiomis, skvarbiomis akimis. Vilkėjo paprastą baltą tobę.

— Pone Kiršai, aš skaičiau *jūsų* prognozes apie žmonijos ateitį. Nedrįstu tvirtinti, kad joms *pritariu*, bet skaičiau.

Kiršas maloniai jam nusišypsojo ir spustelėjo ranką.

— O mūsų svečias Edmondas Kiršas, — į abu kolegas atsikus vyskupas, — kaip žinote, yra didelės pagarbos nusipelnęs kompiuterijos mokslų specialistas, žaidimų teorijos ekspertas, išradėjas ir savotiškas pranašas iš technologijų pasaulio. Turint omenyje Kiršo biografiją, jo prašymas kreiptis į mus tris gerokai mane sutrikdė. Todėl dabar leisiu jam paaiškinti savo viešnagės priežastis.

Vyskupas Valdespinas įsitaisė tarp dviejų savo kolegų, sunėrė rankas ir lūkuriuodamas pažiūrėjo į Kiršą. Visi trys spitrijosi į jį lyg tribunolo teisėjai, ir dabar bibliotekoje tvyrojo atmosfera, būdinga ne tiek draugiškai mokslo žmonių akistatai, kiek tardymui. Kiršas staiga suvokė, kad vyskupas jam nė nepastatė kėdės. Bet pats nužvelgė tris senus vyrus labiau suglumęs negu įbaugintas. *Antai Švenčiausioji Trejybė, su kuria panorau susitikti. Trys išminčiai.*

Tylos pauze reikšdamas savo stiprybę, Kiršas prisigretino prie lango ir išmeigė akis į žadą atimančią panoramą. Giliame slėnyje plytėjo saulės nutviekti senųjų kaimiškų žemių plotai, už jų stiebėsi grublėtos Kolserolo kalnyno viršūnės. Ties horizontu, kažkur virš Balearų jūros, tyvuliuojančios už daugybės mylių, kaupėsi grėsmingų štormo debesų tumulai.

Fonas pritinkantis, dingtelėjo Kiršui, numanančiam, kokią audrą jis netrukus sukels ir šiame kambaryje, ir likusiame pasaulyje.

— Ponai, — prabilo ūmai atsigręžęs į juos, — jei neklystu, vyskupas Valdespinas jums perdavė mano pageidavimą dėl konfidencialumo. Kol dar nepratęsėme, patikslinsiu, kad žinias, kurias tuojau atskleisiu, būtina laikyti paslapyje. Kitaip sakant, norėčiau, jog duotumėte tylos įžadą. Sutarėm?

Visi trys nebyliai palinkčiojo galvomis, nors Kiršas nujautė, kad to prašyti apskritai nereikėjo. *Jie sieks nuslėpti informaciją, užuot ją viešinę.*

— Šiandieną stoviu čia, — pradėjo jis, — nes padariau mokslinį atradimą, kuris, manau, jus priblošk. Savo tyrinėjimais daugelį metų bandžiau rasti atsakymus į du iš esminių klausimų, susijusių su žmogaus egzistencija. Kai man pasisekė, atėjau būtent pas jus, nes esu tikras dėl vieno dalyko — tie duomenys neapsakomai stipriai paveiks tikinčiuosius ir, gali būti, nulems permainas, kurias tegalėčiau įvardyti kaip, hmm, griaunamojo pobūdžio. Kol kas aš vienintelis pasaulyje turiu šią informaciją ir dabar ruošiuisi ją atskleisti jums.

Kiršas iš švarko kišenės išsiėmė išmanųjį milžinišku ekranu, sukurtą ir pagamintą jo specifiniams poreikiams. Telefoną ryškiaspalviame mozai-

kiniame dėkle pastatė ant šono ir nukreipė į tris žiūrovus kaip televizorių. Po akimirkos ketino prisijungti prie asmeninio ultrasaugaus serverio, įvesti keturiasdešimt penkių ženklų slaptažodį ir jiems parodyti tiesioginę savo prezentacijos transliaciją.

— Jūs išvysite iki galo neapdorotą pranešimą — maždaug po mėnesio, tikiuosi, paskelbsiu jį pasauliui. Bet prieš tai norėjau pasikonsultuoti su įtakingiausiais religiniais mąstytojais, patikrinti, kaip reaguos žmonės, kuriuos jis labiausiai paveiks.

Vyskupas garsiai atsiduso, veikiau apimtas nuobodulio nei sunerimęs.

— Įžanga intriguojanti, pone Kiršai. Kalbate taip, lyg būsimas reginys supurtys pasaulio religijų pamatus.

Kiršas akimis permetė senovinę šventų tekstų saugyklą.

Naujiena ne supurtys jūsiškius pamatus, o pavers juos griuvėsiais.

Į tris vyrus jis įbedė vertinantį žvilgsnį. Šie nė nenutuokė, kad vieša Kiršo prezentacija įvyks vos po trijų dienų — per stulbinantį, uoliai suplanuotą renginį. Ir tada Žemės gyventojai suvoks, kad įvairių religijų tiesas iš tikrųjų sieja vienas bendras dalykas.

Jos visiškai klaidingos.

1 SKYRIUS

Profesorius Robertas Lengdonas išžiūrėjo į aikštėje tupintį keturiasdešimties pėdų aukščio šunį. Padaro kailį atstojo gyvas žolės ir kvapnių gėlių kilimas.

Aš stengiuosi tave pamėgti, mintyse tarė jis. Garbės žodis.

Lengdonas pastoviniavo mažai spoksodamas į šunį, o po kelių minučių patraukė pėsčiųjų taku, tįstančiu viršum vandens, ir ėmė leistis plačiu laiptų maršu, kurio nelygumai turėjo išmušti lankytojus iš įprasto ritmo ir eisenos. *Misija atlikta*, nusprendė jis, porą kartų vos nesuklupęs ant asimetriškų pakopų.

Laiptų apačioje Lengdonas sustingo kaip įkaltas ir nužvelgė priešais stūksantį gigantišką objektą.

Dabar jau būsiu matęs viską.

Priešais jį stiebėsi milžiniška juodoji našlė laibomis geležinėmis kojomis, kurios prilaikė mažiausiai į trisdešimties pėdų aukštį iškeltą svogūno formos kūną. Voro papildvėje kabėjo vielinis kiaušinėlių maišelis, pilnas stiklinių rutulių.

— Ji vadinama „Maman“, — kažkas prabilo.

Nuleidęs galvą Lengdonas pamatė po juodąja našle stovintį liekną vyrą juodu brokatiniu šervaniu, bemaž komiškai užriestais Salvadoro Dali ūsais.

— Aš — Fernandas, — prisistatė jis. — Esu čia tam, kad pasveikinčiau jus atvykus į muziejų.

Vyriškis įdėmiai peržvelgė ant stalo išdėliotų kortelių rinkinį su pavardėmis ir paklausė:

— Gal pasakytumėt, kuo jūs vardu?

— Žinoma. Robertas Lengdonas.

Pašnekovas bemat kilstelėjo akis.

— O, atleiskite. Nepažinau jūsų, sere.

Aš pats sunkiai save atpažįstu. Balta peteliške, juodu fraku ir balta liemene pasipuošęs Lengdonas nerangiai žengė pirmyn. *Primenu vieną iš Jeilio „Whippenpoofs“ grupės dainių.* Klasikinį fraką įsigijo veik prieš trisdešimt metų, kai tapo Prinstono „Gebenės“ klubo nariu, bet kasdien pareigingai plaukiodavo baseine, todėl apdaras iki šiol neblogai jam pritiko. Skubėdamas susidėti daiktus, iš spintos pagriebė ne tą kelioninį drabužių maišą ir namie paliko įprastą smokingą.

— Kvietime nurodyta, kad derėtų apsirengti juodai ir baltai, — tarė Lengdonas. — Tikiuosi, frakas tinka?

— Frakas — tikra klasika! Jūs atrodote nuostabiai! — Ūsuotas vyras prišoko ir jam prie atlapo rūpestingai prisegė kortelę su vardu. — Man didelė garbė susipažinti su jumis, sere. Pas mus, be abejo, viešite ne pirmą kartą?

Profesoriaus akys nukrypo tarp voro galūnių ir smigo į tviskantį pastatą.

— Gėda sakyti, bet niekada čia nesilankiau.

— Ak, ne! — Fernandas apsimetė, kad jam iš po kojų slysta žemė. — Jūs nesat moderniojo meno gerbėjas?

Lengdonas mėgavosi šiuolaikinio meno *iššūkiiais* — visų pirma tyrinėjimais, kodėl tam tikri darbai skelbiami šedevrais: Džeksono Poloko „varvančio“ stiliaus paveiksai, Endžio Vorholo „Cambell’s“ sriubos skardinės, Marko Rotko paprasti spalvoti stačiakampiai. Visgi kur kas patogiaus jausdavosi aptardamas religinį Hieronimo Boscho simbolizmą arba Fransisko de Gojos tapymo manierą.

— Esu linkęs į klasikinę kūrybą, — atsakė Lengdonas. — Man arčiau širdies da Vinčis negu de Koningas.

— Bet da Vinčis ir de Koningas tokie *panašūs!*

Lengdonas kantriai nusišypsojo.

— Tuomet akivaizdu, kad turėčiau išsamiau pasidomėti de Koningu.

— Na, jūs atvažiuote į reikiamą vietą! — vyriškis pamojo ranka į didžiulį statinį. — Muziejuje rasite puikiausias moderniojo meno kolekcijas visoje žemėje! Viliuosi, jos suteiks jums malonumą.

— Aš tikrai ketinu pasidžiaugti jų vaizdais, — atsakė Lengdonas. — Tik norėčiau žinoti, *kodėl* mane čia pakvietė.

— Ir jūs, ir kiti! — Fernandas nerūpestingai nusijuokė purtydamas galvą. — Vakaro šeimininkas labai slepia renginio tikslą. Kas bus toliau, nenumano netgi muziejaus personalas. *Paslaptis* tapo dalimi pramogos — kokių tik gandų nesklando! Jau susirinko keli šimtai svečių — daugumą sudaro įžymybės, — ir nė vienas *nenutuokia*, ko šiandien tikėtis!

Dabar nusišypsojo Lengdonas. Retam kuriam renginio organizatoriui užtektų įžūlumo paskutinę minutę atsiųsti kvietimus, iš esmės informuojančius tik tiek: *Šeštadienio vakaras. Atvykite. Pasikliaukite manimi*. Bet dar mažiau kas pajęgtų įtikinti šimtus labai svarbių veikėjų mesti visus darbus ir skristi į susitikimą *Šiaurės Ispanijoje*.

Lengdonas išniro iš po voro ir žingsniuodamas taku dirstelėjo į aukštybėse plevėsuojantį didžiulį raudoną plakatą.

VAKARAS SU
EDMONDU KIRŠU

Kam jau kam, bet Edmondui niekuomet nestigo saviklivos, pralinksmejęs pagalvojo jis.

Prieš dvidešimt metų Harvardo universitete jaunasis Edis Kiršas buvo vienas iš pirmųjų Roberto Lengdono studentų — pasišiaušėlį moksliauką domino kodai, tad jis atsidūrė kodų, šifrų ir simbolių kalbos seminare, kurį pirmakursiams vedė profesorius Lengdonas. Rafinuotas jaunuolio intelektas padarė profesoriumi didelį įspūdį, ir nors dulkėtą semiotikos pasaulį vaikiną galiausiai iškeitė į nuostabią kompiuterijos perspektyvą, tarp studento ir mokytojo užsimezgė ryšys, paskui, net ir Kiršui baigus mokslus, jų santykiai nenutrūko pastaruosius du dešimtmečius.

Bet studentas jau pralenkė mokytoją, sau tarė Lengdonas. Keliais šviesmečiais.

Nūdien Edmondas Kiršas garsėjo kaip pasaulinę šlovę pelnęs taisyklių laužytojas — kaip milijardierius kompiuterijos ekspertas, futuristas, išradėjas ir verslininkas. Keturiasdešimtmetis per savo karjerą sukūrė stulbinančią gausą pažangių technologijų, kurios lėmė reikšmingus šuolius pačiose įvairiausiose srityse — tiek robotikos ir mokslo apie smegenis, tiek dirbtinio intelekto ir nanotechnologijų. Dėl tikslų spėjimų apie mokslo perversmus jį apgaubė mistikos aura.

Lengdonas įtarė, kad šiurpoką įgūdį prognozuoti ateitį išlavino stebėtinai įvairiapusiškos žinios apie supantį pasaulį. Kiek tik jis atsiminė, Edmondas buvo nepasotinamas bibliofilas — skaitydavo viską, kas pasitaikydavo akiratyje. Savo aistra knygoms ir talentu įsiminti jų turinį vyrukas pranoko bet kokius kitus individus, kuriuos Lengdonui teko pažinoti.

Prieš kelerius metus Kiršas faktiškai persikraustė Ispanijon, o savo pasirinkimą aiškino neslopstančiu susižavėjimu Senojo Pasaulio grožiu, būdingu šitiems kraštams, avangardine architektūra, ekscentriškais barais ir tobulu oru.

Kartą per metus, kai Edmondas Kiršas grįždavo į Kembridžą sakyti kalbos Masačusetso technologijų instituto medijų laboratorijoje, jiedu susitikdavo papietauti vienoje iš Lengdonui negirdėtų naujų madingų užėigų. Apie technologijas niekada nesišnekėdavo. Per pasimatymus su profesoriumi Kiršui rūpėjo tiktai meno temos.

— Robertai, tu — mano ryšys su kultūra, — juokaudavo jis. — Asmeninis viengungis meno srity!

Draugiškai pašaipei replika apie šeiminių Lengdono padėtį skambėdavo ypač ironiškai, nes taip leptelėdavo toks pat viengungis, kuris monogamiją laikė „evoliucijos įžeidimu“ ir, bėgant metams, nuotraukose pozuodavo vis su kitais supermodeliais.

Atsižvelgiant į jo, kaip kompiuterijos novatoriaus, reputaciją, Kiršą buvo galima įsivaizduoti kaip uždarą tikslųjų mokslų nuobodą. Bet jis sugebėjo tapti šiuolaikinės popkultūros ikona — nevengė įžymybių draugijų, puikavosi madingiausiais apdaraais, klausėsi paslaptingos andergraundo muzikos, kaupė įvairius neįkainojamus impresionistų ir modernistų darbus. Lengdonui nuolat siųsdavo elektroninius laiškus su prašymais patarti dėl naujų meno darbų, kuriuos Kiršas svarstydavo įsigyti.

Bet po konsultacijos visada elgdavosi priešingai, pagalvojo Lengdonas.

Maždaug prieš metus Kiršas jį nustebino, kai pakreipė pašnekesį ne meno, bet Dievo tema — ateistu save laikantis asmuo ėmė gilintis į keistus dalykus. Bostono „Tiger Mama“ restorane, prie jautienos krapačio lėkštės, apibėrė profesorių klausimais apie pasaulio religijose vyraujančius įsitikinimus ir, jei konkrečiau, apie nevienodas pasaulio sukūrimo istorijas skirtingose religijose.

Lengdonas gana nuodugniai apžvelgė dabartinius tikėjimus — pradėjo nuo judėjų, krikščionių ir musulmonų pasakojimo apie genezę, o baigė induistų legendomis apie Brahmą, babiloniečių mitais apie Marduką ir kitkuo.

— Man įdomu, kodėl futuristą domina praeitis? — jiems išeinant iš restorano, pasiteiravo Lengdonas. — Negi garsusis ateistas pagaliau atrado Dievą?

Edmondas nuoširdžiai prajuko.

— Pasvajok! Robertai, aš tik stengiuos įvertinti konkurentus.

Profesorius šyptelėjo. *Kaip tipiška.*

— Na, mokslas ir religija nesivaržo tarpusavyje, o savaip dėsto tą pačią istoriją. Pasaulyje užtenka vietos abiem.

Po susitikimo Edmondas su juo nepalaikė ryšio beveik metus. Visai netikėtai prieš tris dienas Lengdonas gavo „FedEx“ siuntų tarnybos voką, kuriame buvo lėktuvo bilietas, pranešimas apie jam rezervuotą viešbučio kambarį ir Kiršo ranka brūkštelėta žinutė, raginanti atvykti į Ispaniją: *Robertai, man be galo daug reikštų būtent tavo dalyvavimas. Tavo išvalgos per pastarąjį mūsų pokalbį padėjo įgyvendinti šio vakaro sumanymą.*

Laiškas išmušė Lengdoną iš vėžių. Jis neįstengė prisiminti jokių pašnekėsio detalių, bent iš dalies aktualių futuristo organizuojamam renginiui.

„FedEx“ voke dar buvo įdėtas ir nespalvotas vienas į kitą atsigręžusių žmonių atvaizdas. Maža to, Edmondas jam sukūrpė dveilį:

Robertai,
Kai akis į akį susidursim mes,
Tau žadu parodyti tuščias erdves.
– Edmondas

Lengdonas nusišypsojo pamatęs piešinį — gudragalvišką užuominą į įvykius, su kuriais jis buvo susijęs prieš keletą metų. Du veidus skiriančios erdvės kontūrai priminė Gralio taurę.

Dabar, stovėdamas priešais muziejų, Lengdonas nekantravo sužinoti, ką jo studentas rengiasi pranešti. Švelniam vėjeliui šiugždinant frako skvernus, jis žengė taku, išbetonuotu greta vingiuotos Nerviono upės, kitados pagrindinės klestinčio pramoninio miesto arterijos. Oras nežymiai atsidavė variu.

Įveikęs vingį, profesorius galop leido sau įdėmiau pažiūrėti į imponantiškai spingsintį muziejų. Niekaip nepavyko statinio aprėpti akimis. Todėl jo žvilgsnis nuslydo palei visą ištįsusių keistų formų ilgį.

Pastatas ne šiaip laužo taisyklės, Lengdonui į galvą atėjo mintis, o visiškai jas ignoroja. Vieta tiesiog idealiai tinka Edmondui.

Bilbao mieste stūksantis Gugenheimo muziejus atrodė lyg užgimęs atėivio haliucinacijoje — sūkurinę kompoziciją sudarė deformuotos, tartum padrikai vienos į kitas įremtos metalinės konstrukcijos. Tolumon nudrikusią chaotišką pavidalų masę dengė daugiau nei trisdešimt tūkstančių titano plokščių, blizgančių kaip žuvies žvynai, keliančių įspūdį, kad priešais dunkso organinė nežemiška esybė, it futuristinis leviatanas, kuris išsiropštė iš vandens ir pritūpė ant upės kranto, idant pasišildytų saulėkaitoje.

1997 metais iškilmingai atidarius muziejų, *The New Yorker* paskelbė,

esą architektas Frenkas Geris suprojektavo „fantastišką svajonių laivą su banguojančia titano skraiste“, o kritikai iš viso pasaulio liaupsino Gerio kūrinį kaip „didingiausią mūsų laikų pastatą“, „judesyje sustingusią grožybę“, „nepaprastą architektūrinį pasiekimą“.

Nuo tada, kai jis pravėrė duris, įvairiuose kraštuose iškilo tuzinai kitų „dekonstruktyvistų“ statinių — Volto Disnėjaus koncertų salė Los Andžele, „BMW Welt“ parodų centras Miunchene, netgi paties Lengdono Alma Mater teritorijoje pastatyta nauja universiteto biblioteka. Kiekvienas puikavosi radikalia, neįprasta konstrukcija ir išvaizda, bet Lengdonas abejojo, ar bent vienas galėtų varžytis su Bilbao Gugenheimo muziejumi šoką sukeliančiu įspūdžiu.

Fasadas tarsi mainėsi sulig kiekvienu artėjančio Lengdono žingsniu; žvelgiant į pastatą iš įvairių taškų, jis, regis, įgaudavo vis kitokią išvaizdą. Galų gale akiratyje pasirodė efektingiausia iliuzija. Neįtikima, bet, žiūrint iš profesoriaus pozicijos, muziejus sakytum plūduriavo vandenyje, dreifuodamas „beribėje“ lagūnoje, kurios vilnys tiško į išorines jo sienas.

Lengdonas trumpam sustojęs pasigrožėjo regėjimo apgaule ir nužingsniavo per minimalistinio stiliaus tiltelį, išsiritusį viršum lygių vandens platybių. Teįveikė pusę kelio, kai teko krūptelėti nuo griausmingo šnypštimo po kojomis. Vos tik profesorius sustingo, iš po tako ėmė verpetais plūsti migla. Lengdoną įsupo tiršta rūko skraistė, kuri plūstelėjo per lagūną, bangudama link muziejaus, aptraukdama visą jo pagrindą.

„Rūko“ *skulptūra*, susigaudė profesorius.

Jis buvo skaitęs apie japonų menininkės Fudziko Nakajos darbą. Skulptūros novatoriškumą lėmė ją sudaranti oro terpė, migla, kuri materializuojasi ir paskui prasisklaido; dėl kiekvieną dieną kintančių meteorologinių sąlygų kaskart vis kitaip atrodydavo ir vėjo skulptūra.

Kai tiltas liovėsi šnypštęs, Lengdono stebimas rūko debesis nebyliai nusėdo priešingoje lagūnos pusėje; migla šliaužė ir sukuriavo lyg sąmonę turintis padaras. Vaizdas buvo nežemiškas, trikdantis orientaciją. Muziejus tarsi kybojo virš vandens, priminė virš debesies kyšantį besvorį objektą — jūroje pasiklydusį vaiduoklių laivą.

Lengdonui besiruošiant judėti, ramų vandens paviršių suardė driokstelėjimai. Iš įlankėlės į dangų staiga šovė penki liepsnų stulpai, kurie pratisai gaudė kaip reaktyviniai varikliai, raižė ūkanotą erdvę ir skaisčiais šviesos blyksniais blizgino muziejaus titano plokštes.

Architektūrinis Lengdono skonis labiau linko į klasikinių stilių muziejus, tokius kaip Luvras arba Pradas, bet, dabar žvelgdamas į rūką bei liepsnas, jis turėjo pripažinti, kad šitas ultramodernus statinys kaip jokia kita vieta idealiai tiko žmogui, kuris taip dievino meną ir naujoves ir kuriam taip aiškiai nušvisdavo ateitis.

Profesorius pro miglą traukė įėjimo į pastatą link — ropliškoje konstrukcijoje žiojinčios grėsmingos juodos skylės. Kai artėjo prie slenksčio, Lengdoną apėmė nerimą keliantis jausmas, kad jis tuojau žengs į drakono nasrus.